

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

Ιστορία Γ' λυκείου

2023-2024

ΛΟΓΟΙ ΙΔΡΥΣΗΣ

- Η κοινωνία των εθνών (ΚτΕ) αποτέλεσε έναν διεθνή οργανισμό ο οποίος δημιουργήθηκε το 1920 έπειτα από τη λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Ειδικότερα, μετά τη νίκη της Αντάντ έναντι των Κεντρικών δυνάμεων οι ηττημένες χώρες υπέγραψαν συνθήκες Ειρήνης με τις νικητήριες χώρες (Συνθήκη του Νειγύ, Συνθήκη των Βερσαλλιών, Συνθήκη των Σεβρών, Συνθήκη του Τριανόν).
- Η διαμόρφωση της οφειλόταν σε Αμερικανική πρωτοβουλία και στόχος της ήταν η ίδρυση ενός οργανισμού όπου όλα τα κράτη του κόσμου, μικρά και μεγάλα, που θα συνεργάζονταν για τη διατήρηση της ειρήνης.

ΣΚΟΠΟΣ

- Πρωταρχικός της σκοπός ήταν η συνένωση όλων των λαών για την επίλυση διεθνών και κοινωνικών προβλημάτων.
- Επίσης στόχευαν στον αφοπλισμό για την αποφυγή ενός ένα ακόμη καταστροφικού πολέμου μέσω της συλλογικής ασφάλειας, τη διευθέτηση των διαφορών μεταξύ των χωρών μέσω των διαπραγματεύσεων και της διπλωματίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής παγκόσμια.
- Ο Ουίλσον πίστευε ότι η ήττα της Γερμανίας θ' αποτελούσε θανάσιμο πλήγμα κατά του μιλιταρισμού και ότι ο δρόμος στο εξής θα ήταν ανοιχτός για τον έλεγχο των διεθνών σχέσεων από μια κοινότητα δυνάμεων και όχι από την αδέξια και αναποτελεσματική ισορροπία των δυνάμεων.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

- Η Συνθήκη των Βερσαλλιών αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία της Κοινωνίας των Εθνών.
- Η ιδέα της δημοκρατικής οργάνωσης των διεθνών σχέσεων είχε έντονα κυοφορηθεί κατά τη διάρκεια του πολέμου, ήδη από το 1915 και κορυφώθηκε το 1918 όταν ο Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (Η.Π.Α.), Woodrow Wilson, δήλωσε στο Κογκρέσο ότι "θα όφειλε να συσταθεί με συμβατική πράξη μια γενική Κοινωνία των Εθνών, με σκοπό την παροχή αμοιβαίων εγγυήσεων πολιτικής και εδαφικής ανεξαρτησίας τόσο στα μικρά όσο και στα μεγάλα κράτη".
- Βασικά χαρακτηριστικά της ΚτΕ ήταν η οικουμενικότητα, η ισότητα και η τριμερής οργανωτική της διάρθρωση μέσω της δημιουργίας θεσμικών οργάνων, όπως η Συνέλευση, το Συμβούλιο και η Γραμματεία.
- Η Συνέλευση διενεργούσε ετήσιες συνόδους με τη συμμετοχή όλων των μελών του οργανισμού, ενώ το Συμβούλιο ήταν ένα πιο ευέλικτο όργανο, αποτελούμενο από τις πέντε Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής, τέσσερις από τις οποίες αποτελούσαν η Μεγάλη Βρετανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ιαπωνία. Το πέμπτο μέλος θα ήταν οι Η.Π.Α., αλλά η καταψήφιση της Συνθήκης των Βερσαλλιών από το αμερικανικό Κογκρέσο (1920) έθεσε τους εμπνευστές του πρωτοποριακού εγχειρήματος εκτός οργανισμού. Αντικαταστάθηκε αργότερα, όμως, όταν η Γερμανία έγινε μέλος του οργανισμού (1926), και απέκτησε θέση στο Συμβούλιο. Οι Μεγάλες Δυνάμεις συμμετείχαν ως μόνιμα μέλη σε αυτό, ενώ τα μη-μόνιμα μέλη υποδεικνύονταν από τη Συνέλευση, και ποίκιλαν από τέσσερα -που ήταν ο αρχικός αριθμός- σε έξι αργότερα, για να φτάσουν ακόμη και τα δεκαπέντε, πριν σταθεροποιηθούν στα έντεκα. Μεταξύ των πρώτων τεσσάρων μη-μόνιμων μελών του Συμβουλίου βρέθηκε και η Ελλάδα, ούσα άμεσα σχετιζόμενη με το ζήτημα της διευθέτησης της κυριότητας περιοχών της Μικράς Ασίας. Τέλος, η Γραμματεία εκτελούσε διοικητικά καθήκοντα, καθώς ήταν υπεύθυνη για την προετοιμασία της ημερήσιας διάταξης της Συνέλευσης και του Συμβουλίου, αλλά και για τη δημοσίευση των εκθέσεων των συνεδριάσεων του οργανισμού.

ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

Ο οικουμενικός χαρακτήρας του νέου οργανισμού υπογραμμίστηκε μέσα από τη δυνατότητα προσχώρησης σε αυτόν κάθε ανεξάρτητου κράτους, συμπεριλαμβανομένων των ηττημένων του πολέμου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των 32 ιδρυτικών μελών σε 60 κατά τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1930, για να συρρικνωθεί και πάλι σε 45 περί τα τέλη της ίδιας δεκαετίας. Μεταξύ των ιδρυτικών μελών βρέθηκε και η Ελλάδα υπό την ηγεσία του Ελευθερίου Βενιζέλου, η οποία εντάχθηκε στον Σύνδεσμο ως νικήτρια δύναμη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Στο απόγειό της, μεταξύ 28 Σεπτεμβρίου 1934 και 23 Φεβρουαρίου 1935, είχε 58 χώρες-μέλη.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Ο Σύνδεσμος λόγω του ότι δεν διέθετε στρατό εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από τις Μεγάλες Δυνάμεις καθώς και όταν ήταν αναγκαίο να επιβάλει τα ψηφίσματά και οικονομικές κυρώσεις. Ωστόσο, οι Μεγάλες Δυνάμεις ήταν συχνά απρόθυμες να διαθέσουν στρατεύματα για αυτούς τους σκοπούς. Η επιβολή των κυρώσεων του Συνδέσμου μπορούσε να βλάψει τα συμφέροντα των μελών που αναλάμβαναν την τήρησή τους και με δεδομένη τη φιλειρηνική ψυχολογία που ακολούθησε τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, οι χώρες ήταν απρόθυμες να αναλάβουν στρατιωτική δράση.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1920, ο Σύνδεσμος τελικά αποδείχθηκε ανεπαρκής να εμποδίσει την επιθετικότητα των Δυνάμεων του Άξονα κατά τη δεκαετία του 1930. Η έναρξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου απέδειξε ότι είχε αποτύχει στον πρωταρχικό σκοπό του, που ήταν η αποφυγή κάθε Παγκόσμιου Πολέμου στο μέλλον. Μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) θα αντικαταστήσει το Σύνδεσμο της Κοινωνίας των Εθνών, που καταργήθηκε επίσημα το 1946.

THE GAP IN THE BRIDGE.